

pri markiranju kankovcev. 5. Zahtevamo, da se čim prej izvršijo volitve v državni zbor. Če se bo volilna pravica dala tudi ženskam, z vso odločnostjo zahtevamo, da morajo dobiti volilno pravico pred vsem žene in dekleta na deželi. 6. Zahtevamo deželno samoupravo slovenskih pokrajin in deželni zbor za Slovenijo v Ljubljani. 7. Izrekamo Jugoslovanskemu klubu, njega načelniku dr. Korošcu in novemu poljedelskemu ministru Ivanu Roškarju popolno zaupanje.

Izjava. Podpisani izjavimo, da prekličemo svoje podpise, ki smo jih dali Samostojni kmetijski stranki ter nečemo pravi nobene zveze več s to stranko. Hočemo pa ostati zvesti pristaši Slovenske Kmetijske Zveze. — Marko Koprivc l. r., Jožef Romih l. r., Vid Jančič l. r., vsi doma iz občine St. Vid pri Planini.

Za SKZ so darovali udeleženci pri instalaciji v Pamečah 150 K.

Navodila.

Blagajniki in odborniki Kmetijske zveze naj pobirajo članarino za drugo poslovno leto. Pri tem se naj razvije tudi živahna agitacija za pridobivanje novih članov. Vse Kmetijske zveze naj stalno, če le mogoče mesečno poročajo tajništvu KZ o svojem delovanju in o političnem stanju v svojem okolišju.

Nasprotna stranke se prav posebno trudijo, da bi razširile svoje brezvestno časopisje med kmetijsko ljudstvo. Kmetijska zveza ima dolžnost, da agitira od hiše do hiše za „Gospodarja“ in proti nasprotnemu časopisju. Cena „Gospodarja“ je tako nizka, da ga lahko vsakdo naroči.

Domača politika.

Shod Kmetijske zveze v Slov. Bistrici. „Slovenski Gospodar“ je že zadnjič poročal o sijajnem shodu naših kmetov v Slov. Bistrici. „Nova Doba“ pa piše o tem shodu: „Klerikalne trdnjave se rušijo, uničujejo klerikalni poraz...“ Da, da, g. dr. Pučnik! Eden je bil na tem shodu poražen in uničen! In to je bil tisti, ki se je pri vratih za slebrom skrival, ki si ni upal kmetom pokazati svojega dragega obličja in ki jo je odkuril, ko se ni čutil več varnega — in to je bil g. dr. Pučnik! Zdaj ste videli, da je vaše pehanje, vaši nočni shodi za Samostojno zastoj, za ljubi nič, brez črte! Hudo je za generala, če so vojniki tepeni in Vaši samostojneži so bili z besedami tepeni, kakor še nikoli! Poročilo v „Novi Dobi“ je tako zlagano, da moramo reči, dopisnik in „oče laži“ sta si krvna brata, pa samo z opombo, da je „oče laži“ v primeri z dopisnikom pravi angelj resnice. Govor našega pristnega kmeta Hlebiča so samostojni nekoliko motili, vendar je v miru končal svoj govor. G. Pušenjak je govoril o našem gospodarskem položaju, mirno in stvarno; celi čas ga nihče ni motil, čeravno je ostro obsodil delo samostojnežev. Samostojni so ga poslušali z ušesi in usti, to so vam kar zijali in požirali besede moža, ki je vse svoje moči zastavil za blagor kmetijskega ljudstva. Pa saj jim tega ne zamerimo, ker ti reveži res nikdar ne pridejo do kakšne boljše duševne hrane. Farji, črnuhi, klerikalci, črešnje, to slišijo na svojih shodih in berejo v svojih listih in tega se pa tudi samostojnež enkrat navoli. Samo Kresniku, ki je hodil na Dunaj cesarju nogo poljubovat, so farji in klerikalci vedno dobro tekli; a zdi se mi, da mu tudi ta hrana več dobro ne dene, ker na tem našem shodu je bil blede in zelen. Samostojna je g. Pušenjaka vabila v svoje vrste in ga vedno ceniti; če mu pa liberalci odrekajo zmožnosti, je umevno, ker prazna in puhla glava ne more prenesti, ako drugi več ve in več dela za ljudstvo. Poročilo „Nove Dobe“ o govoru g. Pušenjaka je vse zlagano. Kot zadnji govornik je nastopil urednik in tajnik Zebot. On je pa pravi bič za Samostojno. Ni čudno, če ga samostojneži nimajo preveč radi. Naševal je delo Kmetijske zveze za kmetijski stan ter vprašal: „A kaj pa je storila Samostojna za kmeta?“ Človek bi mislil, zdaj se bodo pa oglasili, ker se vsak rad malo pohvali, če je kaj dobrega storil. Pa nobenega ni bilo, nobenega medklica, tihi kot zid! Govornik povdarja, da je nek samostojnež njega ovadil sodniji, ker je na shodu bičal krivične davke, češ, da šunta ljudi, naj ne plačujejo davka. Za kmeta je govoril in kmetijska stranka ga izdaje s čestitkami! Take propalice so! In cela dvorana zaori in zadoni fej-klicev Samostojni. In samostojneži tihi in blede poslušajo svojo obsodbo. In ko je tako padel udarec za udarcem, je tudi samostojnež kri zavrela; kdo bi njim to zameril, saj imajo tudi oni kri, samo da je vsa pokvarjena in da vskipi, je treba mnogo udarcev in teh je bilo preveč, zato divji vik in krik za nekaj minut. To je tako navada divjih narodov, ki s kričanjem zakrivajo svoje slabosti. To je zadnji adut ali trum naših samostojnežev. Govornik je končal v miru govor in se razen nekaj medklicev ni zgodilo nič hudega. Gosp. Zebot prebere nato resolucije in zahteve kmetov. A nihče ga ni motil, nihče ni ugovarjal; sprejete so bile enoglasno. Pri protiglasovanju se tudi samostojneži niso odzvali. Nasilnosti razen vpitja in medklicev ni bilo od nobene strani. Da predsednik ni dal besede samostojnežem in je shod zaključil, naj mu bodo ti samostojneži hvaležni, ker je s tem ščitil samo njihovo kožo. Kar „Nova Doba“ drugače poroča, je laž. G. dr. Pučnik, mislim, da je ta dan bil Vaš sodni dan in ljudstvo je na shodu in bo razumno pri volitvah izreklo sodbo: Proč od nas, V. Pučnik! Samostojni! Uboga Bistrica! Prej si imela snega, ki jo

rezal in še reže slamo, zdaj pa imaš še enega, ki laže. Pa zdramila se boš tudi ti in že spoznaš in konec bo dohtarski pogubni politiki!

Dunajski romarji — jezik za zobe! Kakor nekdanj Izraelci v egiptovski sužnosti, zdihovali smo mi od nekdanj trpinčenosti Slovence v nemško-madžarski pesti. Strašna je bila zadnja postaja križevne poti, ki je nas slednjič pripeljala do odrešenja v svobodno Jugoslavijo. Groza nas pretresa ob spominu na mučeniške dni leta 1914, ko so naše najboljše ljudi opljuvane z nemčursko smrkovino v verigah vlačili v grške ječe. Tedaj so nemčurski biriči stikali glave in v posmehu kazali svoje satansko veselje. Ko pa se je nam od daleč kazala zarja odrešenja, so se te dušogubne kreature strnile v zadnji naskok — romale so na Dunaj nas tožiti — pa, kakor nekdanj preganjalec Izraelcev, pogoltnili so valovi nje, mi pa smo srečno dospeli v obljubljeno deželo: Jugoslavijo. In ti ljudje začnejo zopet dvigati glavo in skušajo vbrizgavati našemu ljudstvu svoj ogabni strup. Pa ne boš, Jaka! Naša krotkost in ponižnost morata pokazati tu svoje meje. Hočemo odpustiti in pozabiti marsikaj, pa sramotno bi bilo, te dunajske zaznamovance trpeti še na častnih mestih v naši državi. Vlada naj poskrbi, da ne sme biti nobeden teh domovinskih pohabljenec izvoljen na kako častno mesto. Tak zaznamovani pič je tudi Alojz Jamernig, odstavljeni župan v Vukovskem dolu pri Jarenini. V malokateri občini je ljudstvo tako zbegano in zastrupljeno, kakor ravno v Vukovskem dolu, kjer je ta mož dolga leta županoval. To tudi pojasni dejstvo, da je bil Jamernig od nove kmetijske podružnice izvoljen kot delegat za glavno zborovanje Kmetijske družbe. To povemo, da mu bodo vedeli stisniti roko — v slovo!

Pogorevščina Samostojne v Poljčanah. Dne 21. t. m. je Samostojna drugič poskušala svojo srečo v Poljčanah. Napovedala je shod, na katerega so prišli pristaši drugih strank, kateri so se norčevali iz govornika Novaka iz Slov. Bistrice in iz sklicatelja. Dobro je povedal temu apostolu samostojnežev nek železničar, ki mu je svetoval, naj dela na to, da se bodo kmetje združili v Kmetijsko zvezo, katera je že veliko dobrega za kmetijsko ljudstvo storila. Pristopiti ni maral nikdo k Samostojni in tako upamo, da nas bo ista v bodoče pustila pri miru.

Surovost samostojnih. Iz Zavodnja nam poročajo: Tukaj so imeli samostojni dne 21. t. m. shod pri Martinu Rečnik. Na tem shodu so zopet dokazali svojo samostojno oliko. Ko se je oglasil po končanem govoru k besedi posestnik in pristaš Kmetijske zveze k besedi, mu je pognal samostojni Franc Medved, p.d. Hrastnik, literško steklenico. Sreča, da ga je zadela steklenica v hrbet in ne v glavo. Zopet ena črna pika več v knjigi olike samostojnih.

Samostojna liberalnega izvora. Ako pogledamo nekaj števil „Kmetijskega Lista“, se lahko že kmalu prepričamo, kje Samostojno čevlji žuli. Vse strani so polne napadov na Slovensko Kmetijsko Zvezo, na našo Ljudsko stranko in na „klerikalce“. V vsaki posamezni številki je k večjemu le po en stavek, ki se malo tiče liberalcev. Gotovo, vrana vrani ne izkljuje očii.

Za viničarje. Po mnogih krajih se viničarji nahajajo v slabih gmotnih razmerah. „Slovenski Gospodar“ je o tem že opetovano pisal. Slovenska Kmetijska Zveza stoji na stališču, da se viničarjem, posebnim gosposkim in onim, ki imajo svoje gospodarje v Nemški Avstriji, mora priti na pomoč. Rešitev tega vprašanja mora biti taka, da ne bo prišlo med kmetom in viničarjem do onega prepada, katerega hočejo izkopati socialni demokratje s svojo brezvestno hujškarijo. Vlada je sklicala za dne 20. marca na okrajno glavarstvo v Mariboru enketo, t. j. posvetovanje glede rešitve viničarskega vprašanja. Zastopane so bile vse politične stranke, kakor tudi strokovne organizacije vinogradnikov in viničarjev. Zahteve, ki so jih stavili socialni demokratje, so tako pretirane, da bi v slučaju udeležitve teh zahtev bili naši vinogradniki uničeni. Treznomisliči viničarji sami priznava, da so zahteve, ki jih stavijo brezverski rdečkarji, naravnost neizpeljive. Kmetje-vinogradniki so na tem zborovanju sami priznali, da je treba zboljšati mučni položaj viničarjev; kmeta Brenčič in Supanič pa sta povdarjala, da so socialdemokratske zahteve nesprejemljive. Sporazum je mogoče edinole na podlagi obojestranske strpljivosti in vzajemnosti. Konečno se je določil odsek, kateremu je poverjena naloga, da stavi vladi primerne predloge za ureditev viničarskega vprašanja. O tem posvetovanju bomo še podrobno poročali. Za danes povdarjamo samo še to, da imajo socialni demokratje s svojo „kmetijsko delavsko zvezo“ namen, dobiti za svojo stranko kaline-volilce za bodoče volitve. Predno so socialdemokratski poglavarji sploh vedeli, da je na Slovenskem stan ubogih viničarjev, je že Kmetijska zveza storila potrebne korake za zboljšanje položaja naših ubogih viničarjev. Ako bodo viničarji naselili na limanice brezverske in brezvestne socialne demokratije, si svojega ne bodo nikdar zboljšali, ampak samo poslabšali.

Tedenske novice.

Umrl je na Ptuj dne 14. t. m. g. Ivan Muršec, nadučitelj v p., star 79 let.

Knjige za Prekmurje. Vsi oni pristaši, ki so nabrali v posameznih župnijah knjige za prekmursko

Slovenec, se prosijo, da pošljejo nabrane knjige na naslov: Marijanišče v Veržetu, pošta Križevci, kjer bodo dijaki uredili poslane knjige in sestavili majhne kajžnice.

Pozor na orgle! Bivša, cerkvi tako srčno „nacionljena in prijazna“ avstrijska vlada je tekom vojne v svoji kratkovidnosti opozorila na novo, zelo dobičkanosno obrt, na lov na orgelne piščalke. Neki Alojz Polanec iz Jirsove pri Ptuj je vlomil pred kratkim v podružnico sv. Areha na Pohorju in jih je odnesel. Toda sreče ni imel, je že pod ključem. Druga tafa so zasadi dne 15. t. m. pri Sv. Bollenku v Slov. g. Bil je to kleparski pomočnik Franc Ternon od Velike Nedelje. Dal se je zvečer zapreti v cerkev in je hotel uiti skozi streho; tudi njemu ni bila sreča mila: streha je bila previsoka, moral je počakati v cerkvi do jutra. Prijeli so ga, ko je hotel oditi s polno nabranim nahrbtnikom. Zato pozor na cerkvene orgle!

Vlomi na dnevnem redu. Prejšnji teden je nameravala drzna tatinska družba vlomiti v davkarijo na Ptuj. Eden izmed čedne družbe se je zvečer poskril v hiši in hotel ponoči svojim sodrugom skozi stranišče pripraviti vhod. Vendar pa je nekdo zapazil luč v hiši, šli so gledat in našli vlomilca na stranišju; pri sebi je imel razno orodje in lepo brovning-pisto.

Prijeti ptički. V Gradišču pri Lučanah se je posrečilo orožnikom izslediti tri zelo prebrisane sleparje in sicer: tukajšnjega priseljenca iz rajha Emila Hoffmann in njegovega sina ter nekega Lambauerja iz Lipnice, kateri je bil pred letom v Lučanah hud „volksverovec“, ki je izzival in se celo udeležil na t. j. na naše mirne Slovence. Skupno so kradli razne reči in konje ter jih spravljali čez mejo in sicer iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo in od tam v Jugoslavijo.

Potres v ormoškem okraju. Dne 10. t. m., nekoliko ob pol 11. uri ponoči, so opazili v ormoškem okraju precej močen potres, ki je trajal le nekaj malih sekund in ni povzročil nobene škode.

Velika nesreča. Dne 9. t. m. okoli pol 10. ure zvečer je začelo goreti gospodarsko poslopje uradnika in posestnika Franca Magdič v Mekotnjaku v okraju Ljutomer. Požar je zanetil hudobna roka, katera je že prejšnje leto grozila, da mu bo posvetila. Zgorelo je vse, ker je bil grozen veter, se ni dalo nič rešiti. Pri požaru sta se tudi ponesrečila oba posestnikova sina, katera ležita grozno opečena v bolnišnici v Ormožu. Škoda znaša okoli pol milijona K.

Vox populi. Kakor posnemamo iz „Straže“ se bo vprizarjalo v Slov. mestno gledališče v Mariboru na veliki teden „Kristusovo trpljenje“. Ker je nam na deželi jako težko prisostovati predstavam med tednom, bi prosili ravnateljstvo tamošnjega gledališča, da bi se dalo ponoviti to predstavo prva dva velikončna praznika, da nam omogoči prisostovanje te drame, ki nas deželano veliko zanima. Obračamo prošnjo na naslov, katerega se tiče.

Slovensko mestno Gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

v torek, dne 30. marca: „Kristova drama“, abonem. A 31;
v sredo, dne 31. marca: „Kristova drama“, ab. B 32.
V nedeljo 4. aprila pop. Kristosova drama. Ljudska predstava. Zvečer Hasanaginica. Ab. A-32.
Ponedeljek 5. aprila, pop. Kristova drama Ljudska predstava.

Opozarjamo naše cenjene čitatelje, kakor se iz gornjega repertoirja razvidi, da bo tukajšnje mestno gledališče vprizarjalo na veliki teden „Kristusovo trpljenje“, koje delo toplo priporočamo našim somišljenikom, da si ga ogledajo.

Gospodarstvo.

Čebelarjem spomladni pozdrav.

Vzbujajoče se narava nas kliče zopet na delo. Ze z novim letom bi se morali začeti gibati — društvenem delu. Čebelarsko društvo bi ob novem letu moralo vedeti število svojih članov, uprava „Slov. čebelarja“ število svojih čitateljev, a vse to je večinoma še mirne, nedotaknjene. Kam bi prišle čebele, ako bi mirno dremale naprej v temi svojega zimskega stanovanja ter čakale, da jih gospodar-čebelar zdrami in pokliče na delo: „Čas je, da se zganete, ako hočete izkoristiti vsak ugoden trenutek za nabiranje vsakdanjega kruha ter si zagotoviti obstanek življenja: na delo torej, solnce že toplo sije, rožice že cvetijo!“ Ne, čebele ne čakajo na ak poziv, same čutijo v zaprtem, temnem panju, ko se narava vzbudi ter pride čas njihovega napornega, a vstrajnega dela.

Kako pa mi čebelarji? Zal da ne tako: osramotiti se pustimo od majhne stvarice, o kateri se pravi, da nima uma, človek pa ga ima, ali vsaj naj bi ga imel — ter preradi pozabimo na svoje stanovske dolžnosti. Na delo toraj brez odloga! Načelstva podružnic pobirajte udnino, nabirajte nove člane, sklicujte občne zборе in poučne shode. Udnina znaša 24 kron, 2 kroni ostane vprid podružnični blagajni, 22 kron od vsakega člana pa se pošlje društvenemu blagajniku,